

KLP Skadeforsikring

Dato: 13.04.2023

Næringsdrift, ansvar

Gjelder fra og med 01.07.2023
Versjon: Næringsdrift-Ansvar-END01-ANS-12

KLP gir trygghet for virksomheten

ALLTID TILGJENGELIG

www.klp.no/kundeside

På Kundeside kan dere melde skade om uhellet er ute, og få oversikt over virksomhetens avtaler og hva dere er dekket for.

KUNDESENTER

55 54 85 00

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede/virksomheten må gjøre for å forebygge skade

Disse sikkerhetsforskriftene gjelder for din virksomhet. Dersom sikrede ved handling eller unnlattelse forsømmer å overholde sikkerhetsforskriftene, eller forsømmer å påse at de overholdes, kan retten til erstatning bortfalle eller reduseres, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 . Følgende instruksjoner gjelder som sikkerhetsforskrifter, og inngår som en del av forsikringsavtalen. Sikkerhetsforskriftene gjelder også for eventuelle deknninger etter særskilt avtale (særvilkår).

Enkelte sikkerhetsforskrifter kan henvise til lov, forskrift, norm eller lignende som skal følges. Ved forespørsel til selskapet, vil forsikringstaker få et eksemplar av loven/forskriften det henvises til.

Identifikasjon med sikrede

Retten til erstatning kan også bortfalle eller reduseres dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

Sikkerhetsforskrifter Næringsdrift, ansvar

1. Kloakk-/ avløp- og vannanlegg

Kontroll og vedlikehold av gatesluk, bekkeinntak og kulverter.

Sikrede skal sørge for at gatesluk, bekkeinntak og kulverter holdes rene ved store nedbørsmengder og ved snøsmelting.

2. Miljøansvar

Tanker/tankanlegg skal kontrolleres regelmessig. Det skal utarbeides skriftlig dokumentasjon over tankens tilstand/kvalitet inklusive målte veggykkelser.

I forbindelse med kontroll skal tankene tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuum. Tankene skal kontrolleres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år, eventuelt hvert 10. år etter rekondisjonering og deretter senest hvert 5. år.

3. Sprengning

Når det av offentlig myndighet kreves autorisasjon av bergsprenger/bergsprengeleder, skal det bare benyttes person med slik autorisasjon. Bergsprenger/bergsprengeleder må således ha de nødvendige sertifikater for utførelse av arbeidet, og følge de til enhver tid gjeldende forskrifter for bruk av eksplosive varer fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

De nødvendige tillatelser for gjennomføringen av arbeidet skal være innhentet fra de offentlige myndigheter for vei, vann, kloakk, elektrisitet, telefon og annen infrastruktur.

Den som er ansvarlig for arbeidet, herunder bergsprenger/bergsprengeleder, skal sette seg nøye inn i grunnforholdene på stedet, og orientere sine folk om disse. Kart som viser rør- og kabeltraseer må innhentes fra de offentlige myndigheter. Man skal i forkant undersøke grunnmurer m.m. i nærheten av der det skal sprenges. Tidligere setningsskader må dokumenteres.

Sikrede skal sørge for at utførende entreprenør har egen ansvarsforsikring som omfatter den type arbeid som skal utføres.

4. Graving

De nødvendige tillatelser for gjennomføringen av arbeidet skal være innhentet fra de offentlige myndigheter for vei, vann, kloakk, elektrisitet, telefon o.l., herunder kabelpåvisning.

Den som er ansvarlig for arbeidet skal sette seg nøye inn i grunnforholdene på stedet, og orientere sine folk om disse. Kart som viser rør- og kabeltraseer må innhentes fra de offentlige myndigheter. Tidligere setningsskader må dokumenteres.

Sikrede skal sørge for at utførende entreprenør har egen ansvarsforsikring som omfatter den type arbeid som skal utføres.

5. Sikkerhetsforskrift for utførelse av varme arbeider

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes arbeidsverktøy og -utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer med brannrisiko.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte produksjons- og verkstedrom. Rommet skal være adskilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør skal sikrede påse at sikkerhetsforskriftens krav inngår i skriftlig avtale eller kontrakt med denne.

4. Sikkerhetskrav

- Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfyllt og signert før utførelse av arbeidet. Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no.
- Alt brennbar materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.
- Egnede slukkeutstyr i forskriftsmessig stand, minimum 2 stk. 6 kg/liter håndslukkeapparat skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange påsatt vann frem til strålerøret.
- Navngitt brannvakt skal kontinuerlig overvåke brannrisiko under arbeidet, i pauser og nødvendig tid etter at arbeidet er avsluttet, minimum en time. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.
- Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land.

5. I tillegg til punktene over gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

a) Det er forbud mot bruk av åpen flamme på oppførede og luftede tretak.

b) Ved bruk av åpen flamme på kompakte og øvrige tak som ikke er nevnt i punkt a, skal brennbar isolasjon være beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon. Ved bruk av åpen flamme skal det være en sikkerhetsavstand på minst 60 cm til parapet, gesims, gjennomføringer, sluk og lignende som består av brennbare materialer.

6. Produktansvar

1. Sikrede må ikke avgi uriktige eller villedende opplysninger om produktets effekt i salg fremmede eller i brukerveilednings øyemed. Likestilt med sikrede er person ansatt som salg og/eller markedsansvarlig.
2. Sikrede må forelegge sine produkter for påbudt kontrollinstans før de settes i omsetning, og selv ta de prøver og analyser som er pålagt av det offentlige.
3. Sikrede må ikke sette i omsetning produkter som han visste eller burde ha visst inneholdt skadevoldende egenskaper.

Generelle vilkår - GEN04

Bestemmelsene gjelder for alle forsikringer i forsikringsavtalen

Innhold

1. Forsikringsavtalen og lovbestemmelser
2. Forsikringsavtalens varighet
3. Opphør av forsikring i avtaleperioden
4. Endring av vilkår og premie
5. Opphør av forsikring ved eierskifte
6. Oppsigelse av forsikringen
7. Grov uaktsomhet og forsett
8. Følgene av svik
9. En egenandel ved samme skadetilfelle
10. Forsikringsselskapenes felles registre
11. Skjønn
12. Kundens opplysningsplikt
13. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt
14. Områder som er underlagt sanksjoner
15. Personopplysninger

1 Forsikringsavtalen og lovbestemmelser

Forsikringsavtalen reguleres av forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 nr 69 (FAL) - og det øvrige lovverket. Følgende bestemmelser i (FAL) gjelder ikke for store risikoer: §§1-6, 21-1, 21-2 og 22, 2. og 3. ledd samt lovens annen del unntatt §§ 1A-3 og 1B-4. For øvrige kunder som ikke er forbrukere gjelder ikke følgende bestemmelser i FAL: §§1-6, 2. og 3. ledd, 1C-3, 21-1, 21-2 og 22-1, 3. ledd.

Med store risikoer menes: Forsikringstakeren oppfylder minst to av følgende vilkår:

- eiendeler ifølge siste balanse på et beløp i norske kroner som svarer til mer enn 6 200 000 euro
- salgsinntekter ifølge siste årsregnskap på et beløp i norske kroner som svarer til mer enn 12 800 000 euro
- et gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret på mer enn 250.

Forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene og sikkerhetsforskriftene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter.

For forsikringsavtalen gjelder norsk lovgivning. Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres utelukkende ved norsk domstol.

2 Forsikringsavtalens varighet

Avtalt forsikringsperiode gjelder normalt for ett år og fremkommer av forsikringsbeviset. Avtalen fornyes automatisk for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren sier opp forsikringen.

3 Opphør av forsikring i avtaleperioden

Opphører en forsikring i avtaleperioden, beregnes tilgode premie for gjenstående del av forsikringstiden, med mindre annet fremgår av det enkelte forsikringsvilkår. Premie godskrives kunden for et helt antall måneder etter en oppsigelsestid på minimum 1 måned.

4 Endring av vilkår og premie

Selskapet kan endre forsikringsvilkår og premie fra hovedforfall.

5 Opphør av forsikring ved eierskifte

FAL § 7-2 er fraveket. I stedet gjelder følgende:

Skifter en ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Selskapet svarer likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

6 Oppsigelse av forsikringen

6.1 Oppsigelse fra forsikringstaker

Ved oppsigelse av forsikringsavtalen skal forsikringstaker varsle selskapet med en frist på minst 1 måned. Ved flytting til annet selskap, skal det i varselet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunkt for flyttingen.

6.2 Selskapets rett til å si opp forsikringen

Selskapet kan si opp forsikringen ved:

- manglende betaling
- uriktige eller mangelfulle opplysninger

Selskapet kan også si opp forsikringen med to måneders frist og der det finnes rimelig, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, ved

- uvanlig mange skader - stort avvik fra det normale, eller grove og gjentatte brudd på sikkerhetsforskrifter
- dersom forsikringstaker ikke medvirker til legitimering eller andre kundetiltak i henhold til hvitvaskingsloven, eller går konkurs
- opphør eller vesentlige endringer i selskapets reassuransekontrakter.

7 Grov uaktsomhet og forsett

Har forsikrede eller sikrede grovt uaktsomt eller forsettlig fremkalt eller medvirket til et forsikringstilfelle, kan erstatningen settes ned eller falle bort. For ansvarsforsikring og livsforsikring gjelder særskilte regler i forsikringsvilkår eller lovgivning. Se forsikringsavtalelovens § 4-9 for skadeforsikring og § 13-9 for personforsikring.

8 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse og selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf. forsikringsavtalelovens §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1. Selskapet refunderer ikke innbetalt premie eller kostnader når forsikringsavtaler sies opp som følge av svik.

9 En egenandel ved samme skadetilfelle

Utbetaler KLP Skadeforsikring ved samme skadetilfelle erstatning til sikrede i henhold til flere forsikringsdekninger, trekkes bare en egenandel. Ved ulik størrelse på de aktuelle egenandeler, benyttes den høyeste.

10 Forsikringsselskapenes felles registre

10.1 Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister- (FOSS)

Alle skader som meldes til ett forsikringsselskap kan registreres i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister. Når et forsikringsselskap melder en skade til registeret får selskapet automatisk oversikt over fødsels-, organisasjons- og saksnummer, bransjekode, selskap, skadetype, dato og skadebehandlers initialer for alle skader som tidligere er meldt på samme kunder - også skader i andre forsikringsselskap. Registrerte skader slettes etter 10 år. Forsikringstaker har innsynsrett ved en skriftlig henvendelse til: Finans Norge, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo. Eller: firmapost@fno.no.

10.2 Informasjon om register for forsikringssøkere og forsikrede

Dersom forsikringssøkerens/forsikredes helseopplysninger medfører tilleggspremie, reservasjon eller avslag, vil navn, fødselsnummer, selskapets navn og registreringsdato registreres i register for forsikringssøkere og forsikrede (ROFF). I tillegg registreres søknader om uførerstatning. Registeret benyttes av forsikringsselskaper tilknyttet Finans Norge for å sikre at helsebedømmelsen blir korrekt og at opplysningsplikten overholdes. Registreringer blir slettet etter 10 år. Forsikrede har innsynsrett i registeret etter Personopplysningsloven § 18. Dersom slikt innsyn ønskes, må skriftlig anmodning sendes selskapet eller Finans Norges Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo.

11 Skjønn

Ved forsikring av ting eller interesse (som eiendom, løsøre, avbrudd) gjelder følgende bestemmelser om skjønn ved skade:

- Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Skjønn avgis av sakkyndige og uildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting - ved avbruddstap for bestemte spørsmål.
- Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen å gi informasjon om hvem han/hun velger. Før skjønn velger de to skjønnsmennene en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønn foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.
- Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - og besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns verddivurderinger vil medføre.
- Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.
- Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønn bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet likevel alle omkostninger ved skjønn hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del.
- Forsømmer den berettigede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter, kan han eller hun ikke kreve renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis den berettigede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

12 Kundens opplysningsplikt

Forsikringsavtalen(e) er inngått på grunnlag av opplysninger gitt av forsikringstaker. Opplysninger gitt av megler/fullmektig er likestilt med opplysninger gitt av forsikrede/sikrede selv og dermed bindende for denne (Jf. FAL §§ 4-1, 13-1 a).

13 Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

Selskapet dekker ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med:

- Jordskjelv og vulkanske utbrudd.
- Atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se atomenergiloven av 12. mai 1972 nr 28, § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og som er lovlig i samsvar med lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling.
- Krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

- Terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, kjernefysisk eller annen form for forurensning. Selskapet svarer likevel for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med annen form for terrorhandling. Ved terrorhandling er selskapets samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 300.000.000 pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer i et tidsrom på 48 timer regnes som samme hendelse. Overstiges denne grensen, vil erstatningen for den enkelte skadelidte bli redusert forholdsmessig. Denne begrensningen gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikring som går inn under Bilansvarsloven eller lov om Yrkesskade. Med terrorhandling forstås en rettstridig skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling, eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Forsikrede ting som befinner seg utenfor Norden, erstattes ikke som følge av terrorhandling.

14 Områder som er underlagt sanksjoner

Enhver erstatningsplikt - og andre forpliktelser overfor den forsikrede eller andre rettighetshavere under forsikringen - bortfaller dersom oppfyllelse av forpliktelsen medfører brudd på regelverk som gjennomfører bindende vedtak fattet av FNs Sikkerhetsråd, restriktive tiltak vedtatt av EUs råd eller andre sanksjoner vedtatt av USA, Storbritannia eller Norge.

15 Personopplysninger

Selskapet behandler personopplysninger i overensstemmelse med gjeldende lovgivning om forsikring og databeskyttelse. Les mer om behandling av personopplysninger på vår hjemmeside: <https://www.klp.no/om-klp/personvern>.

Forsikringsvilkår Næringsdrift Ansvar END01-ANS-12

Innhold:

1. Hvem forsikringen gjelder for
2. Hvor forsikringen gjelder
3. Når forsikringen gjelder
4. Hva forsikringen omfatter
5. Hva forsikringen ikke omfatter
6. Forsikringssum
7. Egenandel
8. Hvordan krav fremsettes og behandles
9. Identifikasjon
10. Definisjoner
11. Særvilkår

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.

2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder erstatningsansvar for skade som inntreffer i Norden, og som pådras etter gjeldende rett i nordiske land.

Dersom det er avtalt og fremgår av forsikringsbeviset svarer selskapet også for skade som inntreffer utenfor Norden i en stat som er med i EØS samarbeidet, hvis skaden skyldes produkter:

- sikrede har solgt til eller levert for salg til forbruker utenfor Norden, eller
- som er videresolgt utenfor Norden uten at sikrede visste eller burde visst dette.

Ansvar utenfor EØS-området dekkes ikke.

3 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for det tidsrom som fremgår av forsikringsbeviset. Forsikringen omfatter skader som er konstatert i forsikringstiden.

En skade anses konstatert på det tidspunkt sikrede eller skadelidte oppdaget eller burde oppdaget skaden.

Alle skader som skyldes samme begivenhet, regnes som en skade og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert (serieskader). Ved serieskader gjelder de vilkår og den forsikringssum som var avtalt på det tidspunkt da første skade ble konstatert.

4 Hva forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset, omfatter forsikringen:

4.1 Drifts- og produktansvar

Forsikringen dekker det rettslige erstatningsansvar sikrede kan pådra seg etter gjeldende norsk rett for skade på tredjemanns person eller ting:

- ved sin virksomhet, som angitt i forsikringsbeviset.

4.2 Formuesansvar

Forsikringen dekker det rettslige erstatningsansvar sikrede kan pådra seg under utøvelse av den virksomhet som angitt i forsikringsbeviset.

Med formuesskade menes økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av fysisk skade på person eller ting. Se særlige begrensninger punkt 5.3.

5 Hva forsikringen ikke omfatter

5.1 Generelle bestemmelser

- a) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for ansattes yrkesskade/ yrkessykdom, samt belastningslidelser.
- b) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for ikke- økonomisk skade (oppreisning), bøter eller lignende.
- c) Med mindre annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for følgende forhold:
  - ansvar som går ut over hva som følger av alminnelige rettsregler, men som sikrede ved kontrakt, avtale eller garanti likevel har påtatt seg å bære
  - ansvar sikrede endelig må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress
  - ansvar for verdireduksjon/prisavslag/tap som skyldes at sikredes ytelse i henhold til kontrakt eller avtale er blitt forsinket eller uteblitt
  - ansvar for skade på sikredes leveranse, arbeid eller entreprise når skaden voldes før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overlevering
  - for kostnader ved omlevering, etterlevering eller reparasjon.

Unntakene gjelder selv om skade først oppstår etter overtakelse av kontraktsytelsen.

- d) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg ved salg av fast eiendom.
- e) Erstatningsansvar for pasientskader.
- f) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg i egenskap av eier, fører eller bruker (herunder innleid bruk/ tjeneste) av motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri, luftfartøy, seilbåt, motorbåt og fartøy. Likevel dekkes erstatningsansvar for arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri så fremt de ikke er bygd for større fart enn 10 km/t og er vanskelig å endre til større kjørefart.
- g) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for skade på ting i forbindelse med gravings-, pelnings-, spuntnings-, rivnings- og sprengningsarbeid, når tingen befinner seg nærmere enn 5 meter fra arbeidsstedet. Forsikringen omfatter likevel ansvar for skade på bygning nærmere enn 5 meter fra arbeidsstedet, oppstått som følge av gravings-, spuntnings- og pelningsarbeid, dersom bygningen ikke har mer enn to etasjer og det ikke graves, peles eller spntes dypere enn bygningens fundament. Dersom gravedybden er mindre enn to meter gjøres ikke begrensningen på to etasjer gjeldende. Ansvar for skade oppstått i forbindelse med gravings-, pelnings-, spuntnings- og rivingsarbeid inne i eller under bygning, omfattes ikke av ansvarsforsikringen. Tilleggsdekning kan avtales jf. særvilkår punkt 11.1.
- h) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for forurensning, jf. punkt 10.2, eller skade som følge herav, med mindre årsaken er plutselig.
- i) Ansvar for og utgifter til bortkjøring, deponering eller destruksjon av giftige eller miljøfiendtlige stoffer, når sikrede forut for skaden hadde stoffet i sin besittelse eller var pålagt å ta hånd om dette.
- j) Skade som rammer sikrede selv, eller erstatningsansvar som sikrede pådrar seg overfor medeier for skade på ting som eies i fellesskap, eller overfor mor/datterselskap, eller overfor selskap tilhørende samme konsern som sikrede, eller overfor virksomhet som disponeres av sikrede eller hvor sikrede eller dennes familie har mer enn 50% eierinteresse. Med familie menes sikredes foreldre, fosterforeldre, barn, stebarn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer.
- k) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for skade på ting (herunder fast eiendom og parker eller parklignende anlegg) som sikrede eller noen på sikredes vegne bruker, har leiet, lånt eller mottatt i transport eller forvaring.

Forsikringen dekker likevel erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for skade på ting (herunder fast eiendom og parker eller parklignende anlegg) som sikrede har fått i oppdrag å reparere, montere, installere, forarbeide, behandle eller lignende - inntil kr 3. millioner.

- l) Erstatningsansvar knyttet til asbest, elektromagnetiske felt, tobakksprodukter, blodprodukter eller legemidler
- m) Selskapet svarer ikke for skade eller økning av skade som direkte eller indirekte er forårsaket av, eller står i sammenheng med, jordskjelv og vulkanske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig og krigsliknende handlinger enten krig er erklært eller ikke, terrorisme, opprør eller liknende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

Ved terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser og som forstås å være utført i den hensikt å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller for å fremkalle frykt.

- n) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg som følge av skader som skyldes tilbakeslag av kloakk eller overvann fra ledningsnett, som sikrede eier eller drifter, dersom årsaken til tilbakeslaget er rust, korrosjon eller andre langsomt virkende prosesser som gradvis har forringet anlegg eller utstyr.
- o) Erstatningsansvar for tingsskade ved bruk av sprøytemidler utendørs
- p) Erstatningsansvar i egenskap av byggherre
- q) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for dambrudd.

5.2 Tilleggsunntak ved produktansvar

- a) Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for feil eller kjøpsrettslig mangel ved gjenstand som sikrede har solgt, eller som skyldes forsinket levering av gjenstanden, omfattes ikke.
- b) Kostnader ved tilkomstarbeider for å reparere eller skifte ut leverte produkter, eller utføre arbeidsoppdraget, omfattes ikke. Skade på det leverte produktet eller deler av dette er heller ikke omfattet.
- c) Kostnader ved omlevering, etterlevering, reparasjon eller tilbakekallelse av produktet.
- d) Erstatningsansvar som skyldes at et produkt ikke har virket eller ikke har virket effektivt nok.

5.3 Tilleggsunntak ved formuesskade

- a) Tap som er en følge av faglig feilaktig disposisjon, råd eller vurdering. Tilleggsdekning kan avtales jf. særvilkår punkt 11.2.
- b) Tap som består i eller er en følge av regelstridige beslutninger eller innstillinger, eller regelstridig overprøving av beslutninger eller innstillinger.
- c) Erstatningsansvar som følge av utroskap eller annet uredelig forhold utvist av sikredes ansatte, herunder ansvar for skade voldt ved korrupsjon i henhold til skadeserstatningslovens § 1-6.
- d) Styreansvar eller ansvar for bedriftsforsamling, representantskap, kontrollkomité eller medlem av slike.
- e) Erstatningsansvar ved konsulent-, beregnings- eller rådgivningsvirksomhet med mindre det fremgår noe annet av forsikringsbeviset.
- f) Erstatningsansvar overfor juridisk person som forvaltningsmessig er underordnet sikredes egne organer.
- g) Erstatningsansvar gjennom feilregning ved inn- og utbetalinger.
- h) Erstatningsansvar for feilaktig utbetaling av penger.
- i) Erstatningsansvar forbindelse med ansettelses-/oppsigelsessaker.

6 Forsikringssum

6.1 Driftsansvar

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er selskapets samlede erstatningsplikt begrenset til kr 5.000.000 per forsikringstilfelle.

6.2 Produktansvar

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er selskapets samlede erstatningsplikt for alle skader konstatert i forsikringsperioden begrenset til kr 5.000.000.

6.3 Formuesansvar

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er selskapets samlede erstatningsplikt begrenset til kr 2.000.000 per forsikringstilfelle.

7 Egenandel

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, eller fremgår av særskilte vilkår, fratrekkes ved hvert skadetilfelle som omfattes av vilkårene, en egenandel som utgjør kr 10.000.

8 Hvordan krav fremsettes og behandles

Utlagte merverdiavgifter som sikrede kan føre til fradrag, jf. lov om merverdiavgift, er ikke dekket etter denne avtalen.

8.1 Skademelding

Er krav reist mot sikrede, eller kan det ventes at krav vil bli reist, plikter sikrede uten ugrunnet opphold å gi selskapet melding om kravet. Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om grunnlaget for erstatningskravet, jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-10 og 8-5 første ledd.

8.2 Sikredes plikt til å bistå ved saksbehandlingen

Når erstatningskrav er reist, plikter sikrede vederlagsfritt å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling, samt å foreta de undersøkelser, utredninger og analyser av tilgjengelig materiale som er av betydning for vurderingen av om det foreligger ansvar, og eventuelt skadens omfang.

Sikrede plikter vederlagsfritt å stille til disposisjon vitner og sakkyndige blant de ansatte ved forhandlinger eller rettergang, og ellers når selskapet har bruk for dette.

8.3 Behandling og erstatningskrav

Uten samtykke fra selskapet, må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav. Sikrede skal overlate til selskapet å behandle saken dersom ansvaret etter kravstillerens begrunnelse omfattes av forsikringen.

Når erstatningskrav overstiger avtalt egenandel, tilligger det selskapet å:

- utrede om erstatningsansvar foreligger
- forhandle med kravstilleren
- om nødvendig prosedere saken for domstolene
- betale den erstatning som overstiger egenandelen
- selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte
- betale påløpte renter selv om forsikringssummen derved overskrides.

Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, dekker selskapet ikke videre utgifter som påløper.

Selskapet betaler renter i henhold til forsikringsavtaleloven § 8-4.

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter skaden, trer selskapet ved utbetaling av erstatning inn i sikredes rett mot tredjemann.

8.4 Regress

Må sikrede forstå at selskapet kan få et regresskrav mot tredjeperson, skal sikrede gjøre det som er nødvendig for å sikre kravet inntil selskapet selv kan ivareta sitt tarv.

8.5 Regress forsikringstaker

Dersom selskapet har utbetalt erstatning direkte til skadelidte som følge av krav etter forsikringsavtalelovens (fal.) § 7-6, har selskapet rett til regress mot sikrede, hvor selskapet er helt eller delvis uten ansvar overfor sikrede som følge av sikredes forhold etter at forsikringstilfellet er inntrådt. Dette kan være:

- at sikrede har oversittet 1-årsfristen til å gi melding om forsikringstilfellet til selskapet, jf. fal. § 8-5
- at sikrede har opptrådt svikaktig under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1, 4. ledd
- at sikrede forsettlig eller uaktsomt har opptrådt i strid med sine plikter etter fal. § 4-10, til å avverge forsikringstilfellet, gi melding om forsikringstilfellet, og gjøre det som er nødvendig for å sikre selskapets regresskrav mot tredjemann.

9 Identifikasjon

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlattelse fra sikrede eller personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

10 Definisjoner

10.1 Skadebegrepet

Med skade forstås den fysiske skade på person eller ting. Personskade anses inntruffet hvis død, skade eller sykdom er påført en person. Med tingskade forstås tap av- eller fysisk skade påført ting (herunder dyr og fast eiendom) når skaden er inntruffet. Økonomisk tap påført tredjemann som følge av den fysiske skaden, regnes som en del av denne.

Med formuesskade menes økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting, herunder fare for skade som ikke er inntruffet.

10.2 Forurensning

Med forurensning forstås:

- tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller grunnen
- støy og rystelser
- lys og annen stråling i den utstrekning forurensningsmyndighetene bestemmer
- påvirkning av temperaturen

Som forurensning regnes også noe som kan føre til at tidligere forurensning blir til økt skade eller ulempe, eller som sammen med miljøpåvirkning som angitt foran, er eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.

10.3 Varme arbeider

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister, og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen ild, varmluft, sveise, skjære- og/eller slipeutstyr.

11 Skader som dekkes etter særskilt avtale - særvilkår

De særvilkår som er angitt i forsikringsbeviset, gjelder for forsikringen.

Bestemmelsene i forsikringsbeviset, forsikringsvilkårenes punkt 1- 10 og sikkerhetsforskrifter, gjelder også for særvilkårene.

11.1 Skade på ting nærmere enn 5 meter fra arbeidsstedet

Vilkårenes punkt 5.1.g endres slik at forsikringen er utvidet til å omfatte erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for skade på ting i forbindelse med gravnings-, pelnings-, spuntnings-, rivnings- eller sprengningsarbeid, når tingen befinner seg nærmere enn 5 meter fra arbeidsstedet. Det vises til sikkerhetsforskrifter.

11.2 Tap som følge av faglig feilaktig råd

Vilkårenes punkt 5.3.a oppheves slik at tap som er en følge av faglig feilaktig disposisjon, råd eller vurdering erstattes, inntil den forsikringssum som er gjeldende for formuesskade.